

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Sinodul arhidiecezan.

Vorbirea de deschidere

a Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop și Mitropolit IOAN MEȚIANU.

*Cristos a înviat!
Domnilor deputați!*

Simțesc mare bucurie Domnilor, că prevedința divină, și la vârsta mea înaintată, mi-a rezervat fericirea de a vă vedea și astădată, întruniți în jurul meu, în acest sinod arhidiecezan, pentru continuarea lucrărilor la dezvoltarea și întărirea așezămintelor noastre bisericești, spre mărirea lui Dumnezeu și spre folosul sufletesc și trupesc al clerului și poporului nostru, biserica cea vie a Domnului; deci salutându-Vă cordial, Vă implor delă ceriu încă mulți ani de conlucrare rodnică în via Domnului.

Precum să știe, Domnilor, biserica noastră națională are marea și sublima misiune de a ne conduce pe noi, credincioșii ei, la ajungerea posibilului bine temporal și a fericirii cei vecinice, scopul suprem al oamenilor, iar aceasta prin legea, limba și datinile strămoșești.

La apropierea cât mai mult de acel scop suprem se cere însă tot mai mare întărire a credincioșilor noștri în sfânta credință în Dumnezeu, în timpul de acum greu amenințată de felurite porniri contrare; iar de altă parte cât mai multă lumină și cultură religioasă-morală, pentru a ne apropia tot mai mult de perfecțiune sau desăvârșire, după zisa sfintei evanghelii: «Fiți desăvârșiți precum este și tatăl vostru cel din ceruri».

Pentru întărirea credincioșilor noștri tot mai mult în acea sfântă credință, și pentru alipirea lor tot mai tare de biserica străbună, eu, pelângă repeșite sfaturi arhiericești, adresate clerului și poporului nostru la anumite ocazii, am mai organizat și am mai angajat și conferințele preoțești la acele lucrări salutare.

Ingrijirea aceasta a mea nu s'a mărginit numai la hotarele arhidiecezei noastre, ci ea s'a estins și peste Ocean în America, la cei peste o sută de mii poporeni ai noștri, înstreinați acolo pentru ameliorarea subsistenței lor.

Pentruca și acei poporeni ai noștri, și acolo în străinătate, să se bucure de scutul și binecuvântările bisericești noastre, și să nu rătăcescă în noianul cel mare al popoarelor de acolo, în conțelegere cu consistorul nostru, succesive și pe rând, am trimis acolo până acuma opt preoți, pentru păstoria lor, dar după ce, mai ales din nearondarea parohiilor de acolo, să ivise serioase neînțelegeri nu numai între unii preoți, dar și între unii poporeni ai noștri de acolo: în toamna trecută, am trimis și un comisar consistorial, în persoana parohului nostru Constantin Proca, din Râșnov, cu însărcinarea de a regula toate divergențele, de a aronda toate parohiile și a le organiza, după Statutul nostru organic.

Pelângă acestea, eu atât prin esmisul consistorial, cât și printr'o pastorală arhiericească, am sfătuit părințele pe ai noștri de acolo a ținea cu tărie la biserica străbună; a ținea strânsă legătură și cu bisericile și școlile lor de acasă; a ținea strânsă legătură cu rudeniile și prietiniile de acasă; a nu să stabili acolo, pe toată viața lor, pentru a nu să perde în noianul streinilor; ci după ce își vor aduna ceva capital, să se reîntoarcă iarși între ai lor, la vatra părintească. Iar celor căsătoriți și cu copii, le-am recomandat a-și crește copiii în legea și limba străbună, prin preoții lor.

Deși toate acestea au făcut mare bucurie celor de acolo, iar comisarul a îndeplinit conștientios toate însărcinările, să prevadă totuși, că ele numai așa vor da roadele dorite, dacă vom mai avea acolo, și un organ mai superior de controlă, cu a cărui instituție să ocupă și consistorul, mai ales după ce și înaltul nostru guvern a cerut aceasta, printr'un rescript mai nou al său.

După acestea, având în vedere influința cea mare a școlii confesionale la creșterea și întărirea tinerețului nostru de astăzi și a poporului nostru de mâne în sfânta credință și în conservarea limbii și a datinilor străbune, dimpreună cu consistorul am stăruit din toate puterile și în anul trecut, la înființarea, completarea și susținerea institutelor noastre de învățământ, de sus până jos, spre a corespunde scopului.

Astfel, în anul trecut s'a inițiat zidirea seminarului arhidiecezan, acum aproape terminat. Mai lipsindu-ne însă o parte din banii trebuincioși, am apelat și astădată la binevoitorii sprijiniți al clerului și poporului nostru, în urma cărui apel mai ales onorata noastră preoțime s'a distins cu însemnate oferte, afară numai de câțiva nepăsători din protopopiatul Agnitei.

Paralel cu aceasta, s'a stăruit și la înmulțirea școalelor noastre populare, la completarea și asigurarea salariilor învățătoarești conform legii; s'au procurat și s'au pregătit documentele necesare la obținerea întregirii dela stat pentru parohiile, cari nu pot completa acelea dela sine.

Rezultatul acestor stăruințe a fost, precum veți binevoi a vedea și din raportul consistorului, că din 807 învățători confesionali, câți avem de prezente, până acuma la 545 dintre aceia s'au întregit salariile dela stat; mai stăm însă cu înaltul Minister în pertractare de întregire încă pentru alți 143 învățători.

Ca un asemenea rezultat îmbucurător, mai amintesc și aceea, că fiind vechiul nostru edificiu al gimnaziului inferior din Brad tare deteriorat și necorespunzător, în luna trecută s'a inițiat zidirea unui nou edificiu gimnazial corespunzător și pentru completarea celui gimnaz la opt clase.

În fața acestor rezultate îmbucurătoare avem și stări întristătoare, pentru că în 161 parohii mai mici nu avem școli confesionale, ci numai de

stat ori comunale; iar în alte 83 asemenea parohii nu avem nici un fel de școale, va trebui deci să facem tot posibilul, pentru a înființa și în acele parohii școli confesionale după putință.

Deși în urma cunoscutei concesiuni îmbucurătoare, făcute de înaltul guvern, sperăm a delătura în mare parte și scăderile arătate, — totuși, pentru a putea face aceasta avem neapărată lipsă și de binevoitoriul sprijin al D-Voastră.

Chiar și numai din acestea văzând, Domnilor, că mai este încă foarte mult de lucrat, până să ne apropiem măcar de ajungerea scopului suprem, și că la continuarea acelor lucrări trebuie să apelăm la concursul tuturor alor noștri, și cu deosebire la acela al D-Voastră, ca reprezentanți ai clerului și poporului nostru, Vă rugăm a ne oferi acel concurs în măsură tot mai mare, și afară de acest sinod, mai întreprinzând și stăruind și D-Voastră la clerul și poporul nostru din jurul D-Voastră, să țină cu toată tăria, nu numai la biserica străbună, dar și la fiica ei, școala confesională, și să aducă toate jertfele posibile la sprijinirea acestor sfinte așezăminte.

Spuneți și D-Voastră, Domnilor, tuturor alor noștri, că cele două așezăminte sfinte ne sunt cea mai scumpă moștenire, lăsată nouă de fericiiții noștri străbuni, moștenire prin care ni-am păstrat în tot trecutul nostru viforos, precum ne vom păstra și în viitor, cele mai prețioase tezaure, legea, limba și datinile strămoșești, apoi mai angajați și mai luați într'ajutor la aceste lucrări salutare și pe frunții din jurul D-Voastră, ba chiar și pe soțiile D-Voastră, cum fac aceasta cu frumos succes și soțiile frunțiișilor altor confesiuni. Căci numai așa veți putea împlini, mai cu mult succes, marea datorie către Dumnezeu, popor și patria mamă, și veți avea și binecuvântarea lui Dumnezeu și a oamenilor.

La cari toate mai implorând și din acest loc darul și ajutorul cel puternic al lui Dumnezeu, declar sesiunea sinodului nostru arhidiecezan ordinar pe anul 1914 de deschisă.

Ședința de deschidere.

Sibiu, 27 Aprilie n.

Eri, Duminecă, la 26 Aprilie nou, s'a făcut în Sibiu deschiderea sesiunii ordinare a sinodului arhidiecezan. S'a celebrat întâi în catedrală sfânta liturgie, la orele 9 dimineața, prin Excelența Sa, Înaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu, asistat de Preacuvioșia Sa, Protosinelul Dr. Eusebiu R. Roșca, director seminarial, de protopresbiterii Demetriu Moldovan, Romul Furduiu, Dr. Vasile Saftu, de asesorul consistorial Lezar Triteanu și de d'aconii Demet. Campianu și Dr. Octavian Costea. A cântat corul seminarial, condus de domnul profesor T. Popovici.

După terminarea sfintei liturgii s'a oficiat chemarea Duhului sfânt și s'a făcut stropirea cu apă sfințită, apoi Înaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu a fost condus la reședință cu lithia. Deputații sinodali, întruniți în catedrală, nu peste mult au trimis o deputațiune, care să invite pe Excelența Sa la deschiderea sesiunii sinodale. Din deputațiune au făcut

parte următorii domni deputați: Dr. Vasile Saftu, protopresbiterul Brașovului, Dr. Vasile Preda, Dr. Ioan Popescu și Iosif Popescu.

Urmând invitații, Înaltpreasfinția Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Mețianu, vine de nou în catedrală și ocupă loc la masa presidială, așezată în fața sfântului altar. Deschide apoi sesiunea sinodului arhidiecezan cu vorbirea pe care o publicăm în întregime la loc de frunte în numărul de față al ziarului nostru. Vorbirea a făcut impresiune adâncă asupra ascultătorilor și a fost ascultată cu mare atențiune de domni deputați sinodali și de celalalt public aflător în catedrală, din care făcea parte și distinsul profesor universitar din București, domnul Simion Mehedinți. Vorbirea, a fost acoperită cu sgomotoase „să trăiască”!

Excelența Sa, Înaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu, invită la masa presidială, ca notari interimali, pe notarii din sesiunea trecută: Mateiu Voileanu și Lazar Triteanu din cler, iar dintre mireni: Dr. Onisifor Ghibu, Dr. George Proca, Dr. Pavel Roșca și Eugen Todoran. Cu compunerea procesului verbal despre ședința de deschidere vine încredințat domnul Mateiu Voileanu.

Notariul Mateiu Voileanu citește lista deputaților sinodali și la apelul nominal răspund 34 deputați. Presidial constat, că sinodul e capabil de muncă, deci se poate constitui.

Ședința se suspendă pe cinci minute, pentru a se compune lista diferitelor comisii, iar după redeschidere, la propunerea deputatului Dr. George Proca, se fac alegerile următoare:

La birou: Lazar Triteanu, Mateiu Voileanu, din cler, și Dr. Onisifor Ghibu, Dr. George Proca, Dr. Pavel Roșca, Eugen Todoran, mireni.

În comisiunea verificătoare: Vasiliu Duma, Romul Furduiu, Jovian Mureșan, din cler, și Dr. Gavriil Buzura, Dr. Valer Moldovan, Dr. Enea Papiu, Dr. Ioan Pop, Dr. Ioan Șenchea, Victor Tordășianu, mireni.

În comisiunea organelor: Dr. Ilarion Pușcariu, Dr. Eusebiu R. Roșca, Nicolau Ivan, din cler, și Vasiliu Almășan, Partenie Cosma, Dr. Nicolau Comșa, Nicolau Garoiu, Ioan de Preda, Dr. Aurel Vlad, mireni.

În comisiunea bisericească: Sergiu Meadean, Dr. Vasile Saftu, Galacteon Șagău, din cler, și Dr. Nicolau Bălan, Dr. Augustin Bodea, Dr. Georgiu Măcelariu, Dr. Eugen Mețianu, Dr. Iosif Popescu, Iosif Pușcariu, mireni.

În comisiunea școlară: Dr. Ioan Lupăș, Zăvedeiu Mureșan, Dr. Ioan Stroia, din cler, și Nicolau Bogdan, Dr. Zosim Chirtop, Victor Păcală, Octavian Goga, Virgil Onițu, Dr. Nicolau Vecerdea, mireni.

În comisiunea financiară: Nicolau Borzea, Vasiliu Damian, Dumitru Moldovan, din cler, și Ioachim Fulea, Dr. Iancu Mețianu, Dr. Vasiliu Preda, Dr. Ioan Popescu, Dr. Octavian Vasu, Arseniu Vlaicu, mireni.

În comisiunea petiționară: Constantin Dimian, Vasiliu Domșa și Ioan Hamza, din cler, și Dr. Ștefan Chiriloviciu, Dr. Petru Groza, Nicolau Macrea, Dr. Ioan Marghita, Dr. Nerva Oacu, Dr. Ioan Pap, mireni.

Fiind sinodul constituit, se prezentează rapoartele consistoriului arhidiecezan către sinod. Se împart între diferitele comisii.

Se prezintă apoi rugărite deputaților sinodali Dr. Gavriil Buzura, Iosif Pușcariu, Octavian Goga și Dr. Zosim Chirtop, pentru acordarea concediului pe întreaga sesiune. Concediul cerut se acordă.

Înaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu declară ședința primă a sinodului arhidiecezan de închisă la orele 12 din zi, iar ședința proxima o anunță pe Marți, la orele 10 dimineața. Se va ținea în sala mare a casei comitale.

Ca în anii premergători, așa și de astădată, după ședința domni deputați sino-

Nr. 245/1914.

(449) 2-3

Concurs.

In necs cu rezoluția consistorială dto 26 Martie a. c. Nr. 3476 Bis. 1914 se escrie concurs cu termen de 30 zile pentru întregirea parohiei de clasa a treia Blăjeni-Grosuri.

Emolumentele sunt cele cuprinse în coala B. pentru întregirea venitului dela stat însă numai acele cari privesc matra.

Competenții au a-și șterge cererile instruite conform normelor în vigoare și a se prezenta, pe lângă prealabila înscuviințare a oficiului protopresbiteral, cu 8 zile mai înainte de alegere în parohie pentru a celebra, respective cânta și cuvânta.

Brad, la 31 Martie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zărandului în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasiliu Damian
protopresbiter.

Anunț de licitațiune.

Subsemnatul comitet parohial, publică licitațiune minuendă pentru zidirea bisericeii noi în parohia ort. română Unguraș după planul de edificare și preliminarul de spese aprobat de P. Veneratul Conzistor sub nrul 2798 Ep. 1914.

Licitațiunea să va ținea în Dumineca Mironositelor 20 Aprilie v. sau 3 Maiu n. a. c. în sala de învățământ a școlii confesionale, și vor fi aduși numai reflectanții cari își vor dovedi calificația cu document autentic.

Antreprenorul va restitui spesele de 250 cor. avute cu planizarea. Depunerea în bani gata sau în hârtii de valoare a vadiului de 10% dela suma de 13000 cor. ca preț de strigare, e obligătoare.

Parohia dă peatra, cărămida, lemnele de goron ce sunt transportate la fața locului de edificare, eventual varul și năsipul dacă în privința aceasta se va putea cădea de acord cu antreprenorul.

Planul de edificare, preliminarul de spese și condițiunile licitației se pot vedea la oficiul parohial.

Dacă la executarea planului sar ivi ceva schimbări sau modificări, antreprenorul e dator a le efectui conform prețurilor uzitate în acest ținut. Edificiul va fi să se pună sub acoperiș până în iarna anului curent, iar în vara anului 1915, edificiul va fi să se isprăvească.

Prețul lucrării se va plăti în 4 rate egale, 1. la începutul lucrării, 1. la acoperitul edificiului, 1. la terminarea lucrării, 1. la colaudare.

Pentru câștigarea informațiilor și pentru participarea la licitație spese sau diurne nu se licuiează.

Reflectanții își pot înainta ofertele în scris la oficiul parohial până în ziua licitației, sau verbal în ziua licitației la președintele comitetului parohial, în cazul în cunoașterea condițiilor de licitație e a se recunoaște prin declarație.

Comitetul își rezervă dreptul de a da în întreprindere lucrarea acelei dintre minus ofertanți, în care va avea mai multă încredere.

Contractul ce se va încheia e obligatoriu pentru antreprenor îndată după subscriere, iar pentru parohie numai după ce va fi aprobat din partea Preaveneratului Conzistor Arhidiecezan.

Unguraș, 31 Martie v. 13 apr. n. 1914.

Joil Ghiurițan
par., preș. com. par.

Gavril Vlad
epitrop I.

Văzut:
(447) 2-2

Pavel Roșca
protopresb.

Nr. 322/1914.

(434) 3-3

Concurs.

Pe baza rezoluției Ven. Consistoriu arhidiecezan din 11 Martie a. c. Nr. 2830 Bis. se publică concurs pentru postul de capelan cu drept de succesiune în parohia de clasa I Intorsura-Buzăului cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt $\frac{1}{3}$ (a treia parte) din venitele stolare fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii preoțești dela stat.

Doritorii de a reflecta la acest post vor avea a se prezenta în parohie în vre-o Duminecă sau zi de sărbătoare spre a face cunoștință (cu poporul), spre a cânta, cuvânta, eventual a celebra cu prealabila, înscuviințare a protopresbiterului și a parohului. Cererile concursuale sunt a se trimite în termenul pr. s. s. subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Brețcu, 22 Martie 1914.

Oficiul protopresbiteral rom. gr.-or. al tractului Treiscaunelor în conțelegere cu comitetul și sinodul parohial.

Constantia Dimian
protopresbiter.

Să-ți însemni, că

1. Emulziunea Scott este unica, făcută după experiențele îndelungate ale lui Scott și după un trecut de 40 ani, privește cu mândrie înapoi ca și înainte.
2. Emulziunea Scott este din substanțele cele mai fine și de primul rang, stoffe naturale, de aceea este de o bunădată fără păreche și de un efect uimitor.
3. Emulziunea Scott este un mijloc de întărire, gustos, ușor de consumat și deschizător de apetit, atât pentru mari, cât și pentru mici.
4. Emulziunea Scott multămită rețetei sale minunate, se păstrează neschimbată, și are același efect atât iarna, cât și vara.

De aceea numai Emulziunea Scott și nu alta. k) (417) 59 -

Prețul unei sticle originale este 2 cor. 50 fil. Trimiteți în marce postale 50 fil. la Scott et Bowne Viena VII. cu provocare la acest ziar și veți primi printr-o apotecă o sticlă de probă.

Casa din colț,

partiere, 3 odăi pivniță, bucătărie, verandă grădină cu pomi roditori, iluminare electrică apeduct, etc. e de vânzare din mână liberă pe livadia Conrad. (452) 2-3

Pentru informațiuni mai de aproape doritorii au a se adresa la Administrația acestei foi.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană în Sibiu:

Frumoasa din Nor

și alte povești

de
E. Hodoș.

Prețul 2.50 cor. + porto 20 bani.

S'a deschis**„HOTELUL
BOULEVARD“**

Sub firma „Hotel Boulevard“ s'a deschis nou ziditul hotel, pe cel mai frumos și mai frecventat loc al Sibiului, colțul stradei Șaguna și Bretter promenadă, cu restaurant elegant pentru publicul voiajor, precum și din loc.

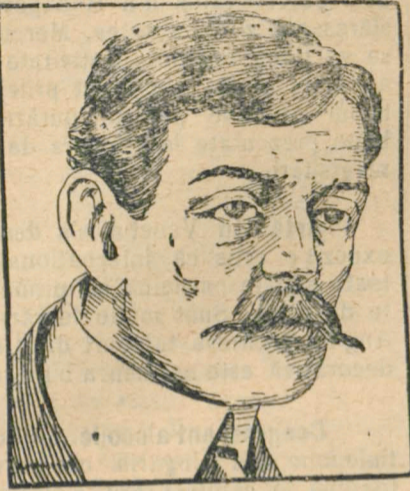
„Hotelul Boulevard“ e în toate părțile sale modern și elegant aranjat și oferă un aspect admirabil peste munții Carpaților! 60 camere stau cu tot confortul dorit (conduct de apă rece și caldă), calorifer și (lift) ascensor la dispozițiunea oaspeților, autogaraj și un automobil distins la fiecare tren, care și pentru călătorii speciale să închiriază.

Restaurantul hotelului e elegant și plăcut aranjat sub conducerea și regia proprie a noastră.

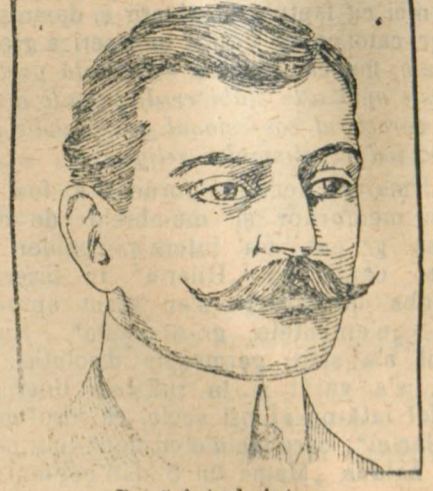
Am primit apelul la chemarea noastră, ca să servim și mai departe ca și până acuma circulațiunii crescândă a străinilor. (433) 8-

Ne vom nisui a satisface toate dorințele re-cerute Onor. oaspeților noștri, rugându Vă pentru binevoitorul sprigin cu

toată stima:

Haydecker & Kasper.

Înainte de întrebuințare.

După întrebuințare.

O astfel de transformare uimitoare produc

TABLETELE KOLA**KOLA-DULTZ**

cel mai bun nutremânt al naturii, al facultăților și al nervilor.

Dispoziție, gândire, activitate, precum și orice mișcare a corpului depind de creeri. Slăbirea puterilor, durerile de cap, depresiunea fizică, istovirea, slăbirea nervilor și slăbirea generală a corpului sunt semne pentru lipsa de putere de trai. — Dacă voți a vă simți întotdeauna sănătos și voios, a avea capul limpede, mintea sănătoasă și memoria întărită, a simți munca și strapatele ca o plăcere, atunci luați KOLA DULTZ. — Acesta este adevăratul nutremânt pentru nervi și creeri, care în același timp regulează și înviescizează sângele și astfel dând putere de viață fiecărui organ al corpului. KOLA-DULTZ

dă plăcere și putere de viață,

precum și simțul tineretii împreună cu sănătatea și puterea de activitate, care garantează succes și ferice. Luați zilnic un timp oarecare Kola-Dultz, nervii vi se vor întări, orice slăbiciune va dispăre și sub influența sa, vă veți simți sănătos și puternic. Kola Dultz se recomandă de către capacitățile medicale ale lumii și se întrebuințează în spitale și sanatorii la boli de nervi.

Cereți gratuit Kola-Dultz.

Acuma vă dau ocaziune a vă întări nervii D-Voastre. Trimiteți-mi adresa și vă trimit îndată gratis și franco o cantitate de Kola-Dultz, îndestulător spre a vă face bine și a vă pune în situațiune a aprecia puterile uimitoare ale preparatului. Dacă vă va plăcea, puteți comanda (451) mai mult. Scrieți numai decât, înainte de a uita. 1-1

Expedițiunea farmaciei la Sfântul Duh**BUDAPEST, VI., secția 607.****REVERENZI!**

Premiat:

Expoziția internațională de modă,
Paris 1911: Grand Prix și m. de aur.

La „Croitoria Universală“ **I. PETRASCU**

Sibiu, strada Cisnădiei 30. — Telefon Nr. 172.

Bogat asortată cu cele mai bune și fine stoffe se primesc și execută

Reverenzi pentru on. preoți

în cele mai bune condițiuni. — Croială modernă. — Serviciu solid și grabnic. — Pentru lucru se garantează. — Prețuri moderate. (442) 6-

Spriginiți industria română.

Premiat:

Expoziția universală din Roma
1911: Grand premiu și med. de aur